

Ministarstvo kulture

u saradnji sa Programom Ujedinjenih nacija za razvoj u Crnoj Gori, Glavnim gradom Podgorica i Savezom arhitekata Crne Gore

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOM KONSULTOVANJU ZAINTERESOVANE JAVNOSTI O PLANU REVITALIZACIJE NEPOKRETNOG KULTURNOG DOBRA „TAMNICA JUSOVAČA“, PODGORICA

Vrijeme trajanja: od 09. marta 2020. godine zaključno sa 24. martom 2020. godine

Način sprovođenja (održavanje okruglih stolova, tribina i prezentacija, sa navedenim mjestom i datumom održavanja):

1. Dostavljanje primjedbi, prijedloga i sugestija u pisanom i elektronskom obliku, od 09. marta 2020. godine zaključno sa 24. martom 2020. godine, na email adrese nadja.ponomarev@undp.org i milica.vusurovic@mku.gov.me
2. Organizovanje javne prezentacije, **12. mart 2020. godine** (četvrtak) u **13h** u prostorijama **Saveza arhitekata Crne Gore – Kolektor (hala bivšeg Titexa), 8. marta bb Podgorica.**

Adresa i način dostavljanja primjedbi, predloga i sugestija:

Primjedbe, predlozi i sugestije dostavljaju se na propisanom obrascu, u pisanoj formi na adresu: Program Ujedinjenih nacija za razvoj, Bulevar Stanka Dragojevića bb Podgorica i Ministarstvo kulture, Njegoševa bb, Cetinje ili u elektronskom obliku na e-mail adrese: nadja.ponomarev@undp.org i milica.vusurovic@mku.gov.me

Ovlašćeni predstavnici koji su učestvovali u konsultovanju zainteresovane javnosti:

Dražen Blažić, državni sekretar Ministarstva kulture
Filip Aleksić, glavni gradski arhitekta Glavni grad Podgorica

Podaci o broju i strukturi učesnika: na javnoj prezentaciji koja je organizovana 12. marta 2020. godine, sa početkom u 13 časova, u prostorijama Saveza arhitekata Crne Gore – Kolektor (sala bivšeg Titexa), 8. marta bb Podgorica, bilo je 30 učesnika, od kojih 3 ovlašćena predstavnika organizatora konsultovanja, 2 predstavnika obrađivača idejnih rješenja i 25 zainteresovanih građana, među kojima je bilo predstavnika nevladinog sektora, studenata, predstavnika akademske zajednice i drugih zainteresovanih struktura.

Rezime dostavljenih primjedbi, predloga i sugestija, sa navedenim razlozima njihovog prihvatanja, odnosno neprihvatanja

U naznačenom roku, od 09. marta do 24. marta 2020. godine na email adrese pristigla je jedna sugestija: Nikola Luković, Podgorica: Sada već davne 2004. godine, pod okriljem prof. dr Jelisavom Kalezić, apsolvanti GRF UCG, smjera gradjevinsko - urbanističkog, a za potrebe NVO ADP Zid, razradili su konceptualno Idejno rješenje Zatvora. Rješenje je tada i prezentovano na više mjesta, uključujući i Bijenale na Cetinju. Na izradi tog Idejnog rješenja učestvovali su, osim naše profesorice i moje malenkosti, još i Andrijana Miljanić, dig i Mr Mladen Gogić, dig.

Obzirom da se radilo 2004. godine, nije još uvijek bila rasprostranjena CAD platforma, tako da su originali crteža na pauzu ostali kod Investitora. Ukoliko smatrate da bi to jedno viđenje koncepta moglo doprinijeti sagledavanju više rješenja i odabiru najboljeg, kad stignem s puta, mogu pogledati da negdje nije sačuvana i skenirana verzija te tehničke dokumentacije i proslijediti vam. Svakako se i vi mozete obratiti ADP Zidu i Igoru Miloševiću za te originale ukoliko imate interesa za sagledavanje i tog rješenja. – SUGESTIJA SE PRIHVATA

Na javnoj prezentaciji organizovanoj 12.03.2020. godine, na kojoj je prisustvovalo 25 predstavnika raznih struktura, postavljena su pitanja, a potom i iznijete primjedbe, komentari i sugestije. Predstavnici realizatora projekta i obrađivači idejnih rješenja, dali su odgovore na postavljena pitanja, kao i na iznijete komentare i sugestije.

Aleksandar Vukić, slikar, pohvalio je inicijativu i ozbiljan pristup problematici. Postavio je pitanje finalne namjene kreativnog haba i konstatovao da trenutna namjena ukazuje na artist residence program, koji je od povoljnog uticaja za kompleks i uopšte, jer je to profitabilna djelatnost za privlačenje mladih umjetnika. Ukazao je da je sprat objekta opredijeljen za administrativne kapacitete, a da bi isti trebalo ostaviti za potrebe umjetnika, tj. u vidu ateljea za stvaranje, jer rezidencije neće ostvariti svoju svrhu ukoliko ne bude ateljea za rad umjetnika. Tome je dodao i pitanje izložbenog prostora.

Odgovor: Budući kreativni hab je namijenjen za sektor dizajna i ICT-a, uslijed čega prvi sprat objekta nije namijenjen za administrativne kapacitete, već predstavlja upravo prostore namijenjene za rad i stvaranje ovih umjetnika i stručnjaka u pomenutim oblastima.

Nikola Radonjić, dizajner, konstatovao je da je postojeći ulaz u kompleks uvučen i nedovoljno naglašen, te da bi projektom trebalo predvidjeti određenu vrstu savremene intervencije/instalacije, kako bi isti komunicirao buduću namjenu kompleksa. Takođe, istakao je da je od izuzetne koristi na mjestu u dvorištu kompleksa, gdje je nekad postojao objekat, projektovati savremeni prostor multifunkcionalnog karaktera, koji bi bio u funkciji izložbi, prezentacija i drugih aktivnosti i događaja, što bi dodatno doprinijelo ostvarenju plana oživljavanja ovog kompleksa.

Odgovor: Postojeći ulaz u kompleks i njegovo trenutno stanje, upućuju na obavezu posebnog pristupa projektanta, odnosno planiranje intervencije koja će dati pečat vremena u kojem je nastala, ne ugrožavajući kulturne vrijednosti kompleksa. Projektant će promišljenom upotrebom savremenih formi i materijala, istovremeno vodeći računa o nenametljivosti, u krajnjem projektovati rješenje koje će na adekvatan način odgovoriti funkciji ulaza budućeg kreativnog haba, tj. jednog multifunkcionalnog kompleksa. Prostor na mjestu nekadašnjeg objekta projektant je takođe u obavezi planirati na način kojim se ne ugrožavaju kulturne vrijednosti kompleksa, a koji će takođe biti odraz savremenih praksi u oblasti zaštite i obnove kulturnih dobara, odnosno rezultirati savremenim materijalima i tehničko-tehnološkim karakteristikama.

Igor Strugar, Sienersys d.o.o., postavio je pitanje mogućnosti obezbjeđenja energetski efikasnog rješenja kada su u pitanju nepokretna kulturna dobra i da li su razmatrana termotehnička rješenja, kao i modernistički pristup u dijelu tehnologije.

Odgovor: S obzirom da je ovom prilikom prezentovano idejno rješenje, više informacija u odnosu na postavljeno pitanje, daće dalja razrada projekta, koja će rezultirati najoptimalnijim rješenjima, a u okviru zadatih faktora i uslova koje diktira sam kompleks, a potom i budžet.

Edin Jašarović, producent, postavio je pitanje komunikacija, odnosno parking prostora, shodno budućoj namjeni kompleksa, a da ne utiče nepovoljno, odnosno ne ugrožava same vrijednosti kulturnog dobra.

Odgovor: U neposrednoj blizini kompleksa planirano je izvođenje podzemne garaže, koja će obezbijediti parking prostor za cijelu zonu.

Ema Alihodžić Jasarović, arhitektica, konstatovala je da je u pitanju ozbiljan istraživački rad i postavila pitanje materijalizacije buduće Kuće crnogorske istorije, kao i netipičnog ulaza na sprat postojećeg objekta.

Odgovor: Prizemlje objekta planirano je od hromiranih panela, dok je na spratu predviđen polikarbonat. Ulaz na spratu objekta sa stepeništem na fasadi nije nova intervencija, već zatečeno stanje.

Igor Milošević, ADP Zid, ukazao je da je neophodan kvalitetan Projektni zadatak, odnosno da je postojeći neophodno unaprijediti u dijelu kreativnih industrija, u smislu obezbjeđenja prostora za druge kreativne industrije, te da u tom smislu neće izostati komunikacija u koncipiranju budućih sadržaja, kako bi se obezbijedila održivost kreativnog haba, odnosno uspostavili efikasni modeli za funkcionisanje ovog sistema.

Odgovor: Ministarstvo kulture u saradnji sa partnerima je otvoreno sa sve sugestije u koncipiranju Projektnog zadatka, a koje će obezbijediti kvalitetno rješenje, kako u pogledu obezbjeđenja adekvatnog tretmana kulturnog dobra, odnosno očuvanja njegovih kulturnih vrijednosti, tako i u dijelu planiranja sadržaja koji će doprinijeti održivosti i efikasnosti budućeg kreativnog haba.

Ministarstvo kulture će u saradnji sa partnerima sve prispjele, odnosno evidentirane primjedbe i sugestije, razmotriti i uzeti u obzir prilikom sprovođenja daljih aktivnosti na realizaciji projekta.

Mjesto i datum sačinjavanja izvještaja: Ministarstvo kulture, Njegoševa bb, Cetinje, 26.03.2020. godine

Naziv organizacione jedinice ministarstva koja je odgovorna za realizaciju plana revitalizacije nepokretnog kulturnog dobra „Tamnica Jusovača“, Podgorica: Direktorat za projekte od kapitalnog značaja u kulturi i pomociju i razvoj kreativnih industrija